

G1000 Rheden CO2 neutraal 2040, Werkplaats 'Natuur, onze bondgenoot in transitie'

Samen onze omgeving en ons voedsel vernatuurzamen

Goede voeding en leefomgeving zijn pijlers van ons bestaan. In onze gemeente streven wij naar een toekomst waarin bewoners bewust bezig zijn met deze pijlers, gericht op minder CO₂ uitstoot, mindere energieverbruik, meer biodiversiteit en een gezonde bodem. Dit in een aantrekkelijk landschap met betrokkenheid van de inwoners, landbouw-met-toekomst en gemakkelijk bereikbare verkooppunten voor lokaal geproduceerd voedsel.

Door de klimaatcrisis en de biodiversiteitscrisis is er een meer 'broeikasgasarme' en meer 'natuurinclusieve'¹ leefstijl noodzakelijk.

Onze bewustwording moet vergroten en onze houding veranderen onder andere om tijd en geld anders aan te wenden. In Rheden zijn al effecten te zien van verdroging, wateroverlast, biodiversiteit verlies, hittestress en verstening. Deze effecten zijn niet los van elkaar te zien en moeten dan ook gezamenlijk aangepakt worden om geld en tijd efficiënt in te zetten. De oplossing kan ten dele gevonden worden in meer lokale activiteiten, waaronder de inzet van groen en het verbouwen en distribueren van voedsel in de eigen omgeving.

Een groene, klimaatbestendige woonomgeving en het daarmee bezig zijn is van groot belang voor de leefbaarheid van de omgeving. Biodiversiteit zorgt voor veerkracht van de ecosystemen waarvan leven afhankelijk is. De mens is onderdeel van de natuur en staat er niet buiten. In Nederland beheert de mens geheel de ruimtelijke inrichting. Een andere, meer duurzame inrichting van de groene ruimte bespaart op CO₂ uitstoot en legt meer CO₂ in planten en bodem vast en daarnaast wordt er een robuuster, klimaatbestendiger systeem gecreëerd. Zowel openbaar groen, privéterreinen (zoals tuinen), bedrijventerreinen, akkerranden, bermen en andere percelen kunnen hieraan bijdragen.

Daarnaast is het van groot belang om de ruimte wijs te gebruiken door bijvoorbeeld meerdere gebruiksdoelen te combineren, zoals akkers of zonnevelden te omringen met inheemse heggen en deze te combineren met wateropslag en/of ondergroei met inheemse planten. Grondgebonden zonnevelden liever niet, de eerdere treden van de zonneladder moeten eerst benut zijn (eerst grijs dan groen).

Wat betreft voedsel gaat het om zowel beroepslandbouw, eventueel ondersteund door burgers, als om gezamenlijke burgerinitiatieven eventueel ondersteund door agrariërs. Zo kan bewust produceren en consumeren gestimuleerd worden.

Aan het terugdringen van het klimaatprobleem draagt het lokaal produceren van natuurinclusief voedsel indirect bij (zeker op langere termijn), maar ook direct. Wat lokaal wordt geproduceerd hoeft niet te worden aangevoerd van verre. Dat scheelt 'voedselkilometers'. Natuurinclusieve productie zorgt voor verminderde aanvoer van grondstoffen van elders, dus minder transport. Ook minder energie-vragende input zoals kunstmest en pesticiden. En bovenal: een goede bodemkwaliteit, deze is nodig om CO₂ vast te leggen en water te bergen en om op den duur voedselproductie mogelijk te houden.

Bij lokale verkoop kan de nadruk meer liggen op niet-bewerkte en niet-verpakte producten, die ook gezonder zijn. Gezond voedsel voorkomt problemen.

¹ Natuurinclusief is gebaseerd op een optimaal beheer van natuurlijke hulpbronnen, stimuleren en behoud van biodiversiteit, gezonde bodem en waterhuishouding

Ongeacht inkomen kan iedereen meedoen. Dat bevordert het 'samen doen', de betrokkenheid met elkaar. Investeren in de eigen leefomgeving komt de geborgenheid en de veerkracht van de samenleving ten goede.

Ons streven is dit proces in gang te zetten. Wij formuleren daarvoor een aantal voorstellen, waarin de gemeente een rol heeft.

Wij stellen voor:

- 1) *Lekker gezond van eigen grond.*
lokale, natuurinclusieve landbouw stimuleren door investeringszekerheden voor agrariërs te vergroten en afzetmogelijkheden voor lokale producten vergroten.
- 2) *Ondersteun bewonersinitiatieven*
Bewonersinitiatieven voor lokale natuurinclusieve voedselproductie en flora-verrijking van de ruimte ondersteunen in zowel om aanloopkosten als inschakeling van deskundige begeleiding in ontwerp en uitvoering.
- 3) *Coördineer inzet van vrijwilligers*
Organiseer een centrale coördinatie van vrijwilligers op het gebied van de natuurinclusieve landbouw als het vergroenen.
- 4) *Van het gras af.*
Verminder het oppervlak aan grasvelden en verharde oppervlakken, incl muren, daken en bedrijfsterreinen. Deze niet-klimaatbestendige oppervlakten vervangen door biodiversere (inheemse) begroeiing en landschapselementen.
- 5) *Verduurzaam maai- en zaai-beleid*
Maak het openbaar groen en onderhoud ervan bio-diverser en duurzamer door een meer klimaatbestendige en fauna-vriendelijke keuze aan flora en pas frequentie en wijze van maaien en onderhoud hierop aan.
- 6) *Hanteer de zonneladder*
Op weg naar een natuurinclusieve energietransitie. Gebruik groene ruimte zuinig en indien mogelijk dubbel, zoals wateropslag en gevarieerde ondergroei en randen. Start uitrol opwekking van zonne-energie op daken.
- 7) *Informeer, communiceer en committeer*
Informeert niet alleen via digitale en papieren media, maar ook door persoonlijk contact in wijk of straat. Neem betrokkenen mee in het waarom en gewenste effect van activiteiten in hun buurt of werkgebied. Zorg voor opvolging. Sluit aan bij gelijksoortige projecten en initiatieven.

Meer weten? Lees onze bijlages:

- Zonder natuur geen voedsel
- Natuur en biodiversiteit bij zonne energie
- Vergroenen